

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 56 0 Rs 052400 16 Spp
Sarajevo, 20.04.2016. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Konjicu broj 56 0 Rs 052400 15 RS od 29.02.2016. godine, za rješavanje spornog pravnog pitanja na osnovu odredbe člana 61.d. Zakona o parničnom postupku -ZPP¹, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH održanoj 20.04.2016. godine donio je:

ODLUKU

U parnicama povodom tužbenog zahtjeva zaposlenice za isplatu novčane naknade za vrijeme trudničkog bolovanja u slučaju kada kanton nije donio propis kojim se uređuje naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, zaposlenica-majka za vrijeme porodiljnog odsustva ostvaruje pravo na naknadu plaće u skladu sa članom 47. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH.

O b r a z l o ž e n j e

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dana 04.03.2016. godine primio zahtjev Općinskog suda u Konjicu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu tog suda broj 56 0 Rs 052400 15 Rs, povodom zauzimanja stava po pitanju naknade plaće za vrijeme porodiljnog odsustva zaposlenicama-majkama u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (HNK), kao pitanje koje je od značaja za odlučivanje u predmetnom postupku i za koje postoji potreba rješavanja u većem broju istovrsnih zahtjeva.

Podnosioc zahtjeva za pokretanje postupka pred ovim sudom radi rješavanja navedenog spornog pravnog pitanja, Općinski sud u Konjicu, u skladu sa članom 61.b. stav 1. ZPP-a, dao je i svoje tumačenje smatrajući da Pravilnik o radu tuženog je trebao regulisati uvjete, način i postupak ove vrste naknade, a što nije u konkretnom slučaju.

Pravo na naknadu plaća za vrijeme porodiljnog odsustva zaposlenicama-majkama regulisano je Zakonom o zdravstvenom osiguranju F BiH (član 49 i 125.), Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (član 12.)³ i Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom (član 89)⁴.

Članom 89. tačka 2. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, kao temeljno pravo porodice sa djecom, propisano je pravo naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i

¹ Službene novine Federacije BiH broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² Službeni glasnik BiH broj 66/12 i 40/14

³ Službene novine Federacije BiH broj 46/10

⁴ Službene novine Federacije BiH broj 36/99

njege djeteta. Članom 90. tog zakona određena je obaveza kantona da svojim propisom bliže uredi uslove, način, postupak, organe i finansiranje prava utvrđenih članom 89. zakona, a članom 103. rok od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu zakona, u kojem su nadležna tijela kantona, radi provođenja ovog zakona, dužna da donesu odgovarajuće propise i opće akte iz svoje nadležnosti. Dalje prema odredbi člana 106. zakona, do dana stupanja na snagu propisa iz člana 103., pravo na naknadu plaće žena-majka u radnom odnosu, za vrijeme porodiljnog odsustva ostvaruje u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

Na obavezu kantona da u budžetu osigura sredstva za naknadu plaće po osnovu porodiljskog odsustva upućuje i odredba člana 125. Zakona o zdravstvenom osiguranju kojom je propisano da pravo na naknadu plaće po osnovu porodiljskog odsustva, do donošenja propisa u oblasti dječije zaštite koji će regulisati porodiljsko odsustvo, ostvaruje se u oblasti zdravstvenog osiguranja, a sredstva za naknadu plaće po osnovu porodiljskog odsustva osigurati će se u budžetu kantona i isplaćivat će se u visini i na način kako odredi zakonodavno tijelo kantona.

Imajući u vidu da HNK nikada nije donio odgovarajuće propise i akte u vezi pitanja naknade umjesto plaća ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme porodiljskog odsustva, a što je bio dužan u skladu sa odredbom člana 103. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, to primjenom člana 106. istog zakona, koji upućuje na propise o zdravstvenom osiguranju, treba primijeniti Zakon o zdravstvenom osiguranju, koji u odredbi člana 47. propisuje visinu naknade za bolovanje osiguranim licima iz člana 19. Zakona, među kojima su i lica koja su u radnom odnosu kod fizičkih i pravnih lica, u visini najmanje 80% osnovice za naknadu, s tim da ne može biti niža od iznosa minimalne plaće važeće za mjesec za koji se utvrđuje naknade.

Stoga prema mišljenju Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda F BiH u slučajevima povodom kojeg je pokrenut postupak rješavanja spornog pravnog pitanja-kada kanton nije postupio u skladu sa odredbom člana 103. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom i nije donio odgovarajući propis kojim je trebao regulisati naknadu umjesto plaća ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme porodiljskog odsustva primijeniti se odredba člana 47. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH.

S obzirom na navedeno Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH primjenom odredbe člana 61.d. ZPP usvojilo je zahtjev Općinskog suda u Konjicu za zauzimanje pravnog stava i donijelo odluku kao u izreci.

Predsjednica građanskog odjeljenja
Zdravka Grebo Jevtić,s.r.